

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
Närings-, trafik- och miljöcentralen
Centre for Economic Development, Transport and the Environment

Orgaanisen jätteen kaatopaikkakielto

Kokoeko-seminaari, 18.2.2016

Tavanomaisen jätteen kaatopaikka

- VNA kaatopaikoista 28 §: 1.1.2016 alkaen kaatopaikan pintarakenteen tiivistyskerroksen alla olevaan jätetäyttöön tai rakenteeseen ei hyväksytä jätettä, jonka orgaanisen aineksen pitoisuudesta johtuva orgaanisen hiilen kokonaismäärä (TOC) tai vaihtoehtoisesti hehkutushäviö (LOI) on yli 10%.
  - Poikkeus: Rakennus- ja purkujätteen lajittelussa ja muussa mekaanisessa käsittelyssä syntyvän jätteen osalta raja on 1.1.2016 lähtien 15 % ja vasta 1.1.2020 lähtien 10 %.

■ Orgaanisen aineen pitoisuusraja-arvo ei koske seuraavia jätteitä:

- Energiatuotannon ja jätteenpolton lento- ja pohjatuhkat, joiden liuenneen orgaanisen hiilen pitoisuus on alle 800 mg/kg (L/S 10) joko jätteen omassa pH:ssa tai pH:ssa 7,5-8,0;
- pilaantunut maa-ainesjäte, pilaantunut ruoppausjäte tai asbestijäte (mukaan lukien asbestia sisältävä rakennus- ja purkujäte), jos se sijoitetaan erillään muista jätteistä;
- sivutuoteasetuksessa tarkoitettut eläimistä saatavat sivutuotteet, jos asetuksessa tai sen täytäntöönpanosäännöksissä hyväksytään niiden hautaaminen maahan, tai muutkin jätteet erityistilanteessa, jos niiden sijoittaminen kaatopaikalle on välttämätöntä eläintautien torjumiseksi;
- metsäteollisuudessa massan valmistuksessa syntyvä soodasakka tai keräyspaperin siistauksessa syntyvä liete;
- Kipsipohjaiset jätteet, vakaa reagoimaton vaarallinen jäte, asbestijätteet, joille asetuksessa omat vaatimukset

Ongelmallisia jäte-eriä

- Hiekanerotuskaivojen ja muiden erottelulaitteistojen hiekat
- Teollisuuden monet erillisjätteet, joiden TOC on yli 10 %
- Sosiaali- ja terveystalvelujen jätteet
  - orgaanista ainesta sisältävät jätteet, esim. kudokset
    - Savo-Karjalassa ongelma, että ne eivät sovellu Riikinvoiman ekovoimalaitokseen eikä laitoksella lupaa niiden käsittelyyn
    - Toimitettava paikkaan, missä on lupa niiden käsittelyyn (esim. arinakattila)
  - Viiltävät ja pistävät jätteet
    - Sisältävät muovia => org.ainesta yli 10 %
    - Miten piikit tuhkassa ?

Ongelmallisia jäte-eriä

- Tulipalojätteet
- Jätevedenpuhdistamoiden välppäjätteet
- Lujitemuovit (lasi-, hiili- ja aramidikuidut)
- PVC
- Osa rakennusvilloista (hartsipitoiset eristevillat)
- Kattohuopa
- Joustinpatjat
- Metalliromun murskaamojen alite, ”fluff”
- Jne.

■ Poikkeukset myöntää lupaviranomainen

– VnA kaatopaikoista 35 §:

- Lupaviranomainen voi päättää, että biohajoavaa ja muuta orgaanista ainesta sisältävän jätteen sijoittamista koskevaa 28 §:n mukaista rajoitusta ei sovelleta 15 §:n mukaisesti esikäsiteltyyn jätteeseen, jos luotettavasti osoitetaan, että jäte ei ominaisuuksiensa vuoksi sovellu käsiteltäväksi muulla tavoin kuin sijoittamalla kaatopaikalle. => **jatkuva** poikkeus mahdollinen
- Lupaviranomainen voi myös myöntää rajoituksesta poikkeuksen **määräajaksi** enintään vuodeksi kerrallaan, jos luotettavasti osoitetaan, että korvaava käsittelykapasiteetti saadaan käyttöön asetettavassa määräajassa

Poikkeuspäätöksiä

- Riikinnevan jätelaitos, ISAVI/1643/2015, 20.11.2015:
  - Aluehallintovirasto myöntää Keski-Savon Jätehuolto liikelaitoskuntayhtymälle hakemuksen mukaisena valtioneuvoston asetuksen (331/2013) 35 §:n tarkoittaman poikkeuksen asetuksen 28 §:n 1 momentin rajoituksesta biohajoavaa ja muuta orgaanista ainesta sisältävän jätteen sijoittamisesta kaatopaikalle.
  - Poikkeus myönnetään määräaikaisena ja on voimassa 31.12.2016 saakka. Muutoin toiminnassa on noudatettava 25.9.2014 myönnetyn ympäristöluvan nro 71/2014/1 lupamääräyksiä. Poikkeusluvasta huolimatta jätteitä tulee mahdollisuuksien mukaan ohjata hyötykäyttöön.

■ Päätöksen perustelu:

- Poikkeus on myönnetty, koska hakija on luotettavasti osoittanut, että korvaava käsittelykapasiteetti saadaan käyttöön asetettavassa määräajassa. Vähemmän ympäristöhaittoja aiheuttavaa käsittelymahdollisuutta ei ole riittävän lähellä. Hakija on yhtenä omistajana mukana Riikinvoima Oy:n jätevoimalaitoksessa, jonne jätelaitokseen vastaanotettavaa sekajätettä on tarkoitus toimittaa energiahyötykäyttöön. Voimalaitoksen valmistuminen on viivästynyt ja se aloittaa toiminnan vuoden 2017 alussa.

■ Haettu vain määräaikaista poikkeusta

- **Kuopion jätekeskus, ISAVI/3051/2014, 16.10.2015**
  - Tavanomaisen jätteen kaatopaikalle saa kuitenkin sijoittaa vuoden 2016 loppuun saakka sellaista biohajoavaa ja muuta orgaanista ainesta yli 10 prosenttia sisältävää lajiteltua jätettä, jolle ei ole olemassa toistaiseksi hyötykäyttöä. Jätteiden prosessoinnissa syntyviä rejektejä voidaan hyödyntää loppusijoitusalueen sulkemiseen tarvittavissa esipeittorakenteissa vuoden 2016 loppuun saakka.
  - Tavanomaisen jätteen ja vaarallisen jätteen kaatopaikalle voidaan sijoittaa 31.12.2020 saakka Pohjois-Savon ELY-keskuksen hyväksynnällä esikäsiteltyjä pilaantuneita maita, öljyn- ja hiekanerotuskaivojen kuivattua hiekkaa, rakennusjätteen ja yhdyskuntajätteen lajittelu- ja prosessirejektejä, tuhkaa, hiekkapuhallushiekkaa, PVC-, kipsi-, lujitemuovi-, eristevilla-, tulipalo- sekä pistäviä ja viiltäviä jätteitä, kuolleita eläimiä sekä muita vastaavia jätteitä, joiden orgaanisen hiilen kokonaismäärä on yli 10 prosenttia. Nämä jätteet eivät ominaisuuksiensa vuoksi sovellu käsiteltäväksi muulla tavoin kuin sijoittamalla kaatopaikalle ja joille ei toistaiseksi ole olemassa hyötykäyttömahdollisuuksia. Hyötykäyttömahdollisuuksia tulee selvittää aktiivisesti.

Kuopion jätekeskus, jatkoa...

- Luvan saajan tulee tarvittaessa toimittaa 31.8.2019 mennessä lupaviranomaiselle hakemus määräajan jatkamisesta. Hakemukseen tulee liittää tiedot tehdyistä hyötykäyttöhankkeista ja -selvityksistä.
- Hakija on esittänyt korotusta pilaantuneille maille kokonaisuutena eli ei ole yksilöinyt jätettä eikä sen sisältämiä haitallisia aineita riittävästi eikä esittänyt kokonaisarviota raja-arvojen korottamisen vaikutuksista. Hakemus raja-arvojen korottamisesta kolminkertaiseksi on hylätty.

Peltomäen Jätekeskus, ISAVI/2671/2015, 17.12.2015

- Aluehallintovirasto myöntää Ylä-Savon Jätehuolto Oy:lle hakemuksen mukaisena valtioneuvoston asetuksen (331/2013) 35 §:n tarkoittaman poikkeuksen asetuksen 28 §:n 1 momentin rajoituksesta biohajoavaa ja muuta orgaanista ainesta sisältävän jätteen sijoittamisesta kaatopaikalle.
- Poikkeus myönnetään määräaikaisena ja on voimassa 31.12.2016 saakka. Muutoin toiminnassa on noudatettava 4.11.2011 myönnetyn ympäristöluvan Dnro ISAVI/199/04.08/2010 lupamääräyksiä. Poikkeusluvasta huolimatta jätteitä tulee mahdollisuuksien mukaan ohjata hyötykäyttöön.
- Sairaalajätteiden, kuolleitten eläinten, PVC- ja lujitemuovijätteiden sekä kipsijätteiden osalta poikkeusta ei myönnetty. Päätöksen perusteluissa ISAVI toteaa, että kyseisten jätteiden osalta muita käsittelymenetelmiä ja hyötykäyttömahdollisuuksia, kuin sijoittaminen kaatopaikalle on toistaiseksi niukasti käytettävissä. Nyt annetun jatkoajan aikana on mahdollista selvittää tarkemmin hyötykäyttömahdollisuuksia ja tarvittaessa tehdä hakemus määräajan jatkamisesta.

- ISAVI myöntänyt määräaikaiset poikkeukset myös
  - ISAVI/1623/2015, 6.11.2015: Savonlinnan Seudun Jätehuolto Oy:lle (Nousialan jäteasema, Savonlinna,)
  - ISAVI/2554/2015, 1.12.2015: Puhas Oy:lle (Kontiosuon kaatopaikka, Joensuu,) sekä
  - ISAVI/1640/2015, 2.12.2015: Metsäsairila Oy:lle (Metsä-Sairila, Mikkeli,) Riikinvoima Oy:n jätteenpolttolaitoksen viivästymisen takia. Poikkeukset voimassa vuoden 2016 loppuun saakka.

- Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirasto (LSSAVI/2858/2017, 11.12.2015) on myöntänyt määräaikaisen poikkeuksen Sammakkokangas Oy:lle (Sammakkokankaan jätekeskus, Saarijärvi,) Riikinvoima Oy:n jätteenpolttolaitoksen viivästymisen takia

- Pohjois-Suomen aluehallintovirasto (PSAVI/2334/2015, 10.2.2016) on myöntänyt määräaikaisen poikkeuksen Kainuun Jätehuollon kuntayhtymälle (Majasaaren kaatopaikka, Kajaani) myös Riikinvoima Oy:n hankkeen viivästymisen takia.

Muita poikkeuspäätöksiä

- ESAVI/1783/2015, 30.12.2015
  - Kymenlaakson Jäte Oy:lle (Keltakankaan jätekeskus, Kouvola) määräaikainen poikkeus vuoden 2016 loppuun saakka. Poikkeus koskee jätteiden mekaanisessa käsittelyssä muodostuvaa rejektiä. Pysyvää poikkeusta ei myönnetty, koska periaatteessa muita mahdollisia käsittelymenettelyjä on jätteelle olemassa.

- ESAVI/4872/2015, 21.1.2016
  - Päijät- Hämeen Jätehuolto Oy:lle (Kujalan jätekeskus, Lahti) määräaikainen poikkeus vuoden 2016 loppuun saakka. Perusteena uuden jätteenkäsittelylaitoksen valmistuminen.

- ESAVI/8554/2015, 3.2.2016
  - Teollisuuden Voima Oyj:lle (Olkiluodon ydinvoimalaitosalue, Eurajoki) poikkeus 31.5.2022 saakka. Koskee valvonnasta vapaata huoltojätettä, joka ei ominaisuuksiensa (vähäinen radioaktiivisuus) vuoksi sovellu käsiteltäväksi muulla tavoin kuin sijoittamalla kaatopaikalle. Sijoitusmäärä enintään 1000 tonnia/vuosi.

■ ESAVI/6587/2015, 4.2.1016

– Itä-Uudenmaan Jätehuolto Oy:lle (Domargårdin jätteenkäsittelyalue, Porvoo) poikkeus 31.12.2017 saakka. Poikkeus myönnetty seuraaville jätteille:

- jätettä sisältävät seulontakelvottomat maa-ainekset (17 09 04), 2 000 t/a
- maa-ainesten seulonnan seulaylitteet (19 12 12), 2 000 t/a
- käsittely- ja varastokenttien kunnossapidon jätteet (19 12 12), 100 t/a
- pölyävät jätteet (17 09 04), 200 t/a.

■ ESAVI/2113/2015, 23.12.2015

– Kymenlaakson Jäte Oy:lle (Keltakankaan jätekeskus, Kouvola) poikkeus 31.12.2016 saakka. Poikkeus koskee Ahlstrom Glassfibre Oy:n Karhulan tehtaiden lasihuovan valmistuksessa syntyvää tuotantohylkyä.

- ESAVI/6323/2015 JA ESAVI/10893/2015, 28.1.2016
  - Kymenlaakson Jäte Oy:lle (Keltakankaan jätekeskus, Kouvola) poikkeus 31.12.2016 saakka. Poikkeus myönnetty seuraaville jätteille:
    - Komposti (ei koske kompostia, jonka TOC yli 15 %)
    - Biokaasulaitoksen biojätteiden mekaanisessa esikäsittelyssä syntyvä rejekti
    - Välpänerotusjäte
    - Tapaturmavaaralliset terveydenhuollon jätteet (neulat, veitsenterät, tyhjät ampullit, ampulliviilat, letkujen terävät osat, näyte- ja koeputket, terävät lasit yms.)
  - Vuoden kestävä poikkeus korvaavan käsittelyn järjestämiseksi on katsottu tarpeelliseksi
  - Pysyvää poikkeusta ei myönnetä, koska periaatteessa muita mahdollisia käsittelymenettelyjä jätteille on olemassa.

■ ESAVI/7132/2015, 27.1.2016

- Etelä-Karjalan Jätehuolto Oy:lle (Kukkuroinmäen jätekeskus, Lappeenranta) poikkeus 31.12.2016 saakka. Poikkeus myönnetty seuraaville jätteille:
  - Teollisuuden erilliskerätty yhdyskuntajätettä vastaava teollisuusjäte 200301
  - Rakennusjätteen lajittelurejeki ja sekalaiset hyödyntämättömät rakennusjätteet 191212 ja 170904 (seinäelementit ja sekakappaleet, lasikuitu ja komposiittimuovi, lujitemuovi, PVC-muovi, välipohja- ja seinäeristeet, seulaylite
  - Jätettä sisältävät maa-ainekset 170504 (hiekkapuhallushiekka, lakaisuhiekat/jätteet, suodatinhiekat)
  - Välppäjäte 190801
  - Jäteasemien sekalaiset nahka-, PVC- ja joustinpatjajätteet (200301, 200307)
  - Tulipalojäte 170904
  - Riskijäte 180101
- Vuoden kestävä poikkeus korvaavan käsittelyn järjestämiseksi on katsottu tarpeelliseksi
- Pysyvää poikkeusta ei myönnetä, koska periaatteessa muita mahdollisia käsittelymenettelyjä jätteille on olemassa.

- ESAVI/6606/2015, 28.12.2015 (Muinaistenmetsän kaatopaikka, Uusikaupunki)
  - Lassila & Tikanoja Oyj hakenut poikkeusta sijoittaa yli 10 % orgaanista ainesta sisältävää sekalaista jätettä Muinaistenmetsän (Uusikaupunki) tavanomaisen jätteen kaatopaikalle vielä 2016.
  - Hakemus hylätty eikä poikkeusta myönnetty. Perusteluna on se, ettei hakija ole esittänyt sellaisia perusteita, joiden perusteella poikkeus voidaan myöntää (toimittaminen polttoon on mahdollista jo 2016).

Huomioita poikkeuspäätöksistä

- Poikkeukset yleensä lyhyitä, vain vuoden mittaisia
  - Ohjaa vaihtoehtoisten käsittelymenetelmien (hyötykäyttö materiaalina tai energiana) kehittämiseen
  - Toivottavasti asiasta ei tule hakemusautomaattia, kun vaihtoehtoista käsittelyä ei ole
  - Riittääkö polttokapasiteetti teollisuuden jätteille ?

Kaatopaikalle soveltumaton jäte, VNA kaatopaikoista 14 §

- Kaatopaikalle ei hyväksytä:
  - 1) nestemäistä jätettä;
  - 2) jätettä, joka on kaatopaikkaolosuhteissa räjähtävää, syövyttävää, hapettavaa tai syttyvää;
  - 3) sairaalassa ja eläinlääkäriasemalla sekä niihin rinnastettavassa toiminnassa syntynyttä jätettä, joka on tartuntavaarallista;
  - 4) tutkimus-, kehitys- tai opetustoiminnassa syntyviä käytöstä poistettuja kemiallisia aineita, joita ei tunnisteta tai joiden vaikutuksia ei tunneta;
  - 5) käytöstä poistettuja auton, työkoneen tai muun ajoneuvon renkaita tai niiden silppua; kielto ei koske rengassilpun hyödyntämistä kaatopaikan pintarakenteen tiivistyskerroksen yläpuolella olevissa rakenteissa;
  - 6) jätettä, joka ei täytä kaatopaikkakelpoisuusvaatimuksia.

- Jätettä ei saa laimentaa tai sekoittaa muuhun jätteeseen tai aineeseen vain kaatopaikalle hyväksyttävälle jätteelle asetettujen kelpoisuusvaatimusten täyttämiseksi.

Määrän ja haitallisuuden vähentäminen

Uudelleenkäytön valmistelu

Kierrätys

Hyödyntäminen
energiana tai muu
hyödyntäminen

Loppukäsittely

Kiitos !